

PROSTAT-HİPERTROFİLİ HASTALARDA BÖBREK FONKSİYONLARININ İNCELENMESİ

Dr. Yaşar ERYILMAZ (x)

Dr. Güray OKYAR (x)

Dr. Muhammet SELİM(x)

Dr. Yılmaz BAYRAKTAR (xx)

ÖZET: 1980-1981 yılları arasında da kliniğimizde yatırılan 54 prostat hipertrofil hastanın preoperatif ve postoperatif böbrek fonksiyonları incelendi. Preoperatif devrede böbrek fonksiyonları bozuk olan 9 hastanın postoperatif devrede böbrek fonksiyonları normal bulundu.

GİRİŞ VE AMAÇ: Prostat hipertrofisi ileri yaş hastalığı olup genel olarak 50 yaşını geçen erkeklerin % 30 unda görülür. (1,2)

Prostat hipertrofisi ile ilgili belirtiler önce miksiyon şikayetleri ile ortaya çıkar. Daha sonra inkomplet obstrüksiyon sebebiyle meydana gelen üriner enfeksiyon ve böbrek yetersizliği nedeniyle sistemik şikayetler ve belirtiler dikkati çeker (3,4,5)

Bu çalışmada prostat hipertrofisinin preoperatif ve postoperatif devrede böbrek fonksiyonları üzerine olan tesirlerini ve eğer bozukluğa yol açıyorsa bu bozukluğun şiddetini, kalıcı olup olmadığını incelemeyi amaçladık.

MATERYAL VE METOD: Çalışmamız 1 Ekim 1980-1 Ekim 1981 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Kliniğinde 51-80 yaşları arasında BPH tanısı konmuş olan 54 hasta ve kontrol grubu olarak 53-67 yaş arası 20 normal şahısta usulüne uygun olarak kanda; NPN, Kreatinin, BUN, Protein, idrarda; Üre azotu, kreatinin, PH, dansite rezidüel idrar miktarları, mikroskopik analizler, prostat hipertrofisinin büyüme derecesinin tayini, radyolojik tetkikler yapıldı (5,6,9,10,12,13,14,15,17,18).

BULGULAR: Hastalarımızın yaş ortalaması 64, Kontrol grubunun ise yaş ortalaması 56 idi. BPH lı hastaların yaşa göre dağılımında en fazla 55-70 yaş

(x) A.Ü. Tıp. Fak. Üroloji Bilim Dalı Uzmanları

(xx) A.Ü. Tıp. Fak. Üroloji Bilim Dalı Profesörü

arasında oldukları görülmektedir. BPH lı hastaların % 50 si şiddetli olmayan Prostatizm, % 37,3 ü şiddetli prostatizm' % 9,2 si tam retansiyon ve % 3,5 i hematüri şikayetleri ile müraccat etmişlerdir. Prostat hipertrofili hastaların preoperatif devrede 9 unda böbrek fonksiyon bozukluğu tespit edilmiş olup postoperatif devrede böbrek fonksiyonlarının normal olduğu görülmüştür.

TARTIŞMA: Bu çalışmada yaş ortalaması 64 olan (51-80) 54 BPH lı hasta ile yaş ortalaması 56 olan (53-67) 20 normal vakada kanda; Hb, NPN kreatinin, BUN, protein ve idrarda; kreatinin ile üre azotu tayin edildi. BPH lı hastaların büyük çoğunluğu 55-70 yaş arasında (% 68,4) idi. Bu durum literatür sonuçları ile uygunluk göstermektedir. (1,3,10) BPH lı hasta grubundaki her parametrenin ortalama değeri ve standart sapmaları; Hb= 14,49 ± 1,95 % gr. NPN= 36,1 ± 20, 71 % mgr, kreatinin= 1,75 ± 0,85 % mgr, BUN = 19, 46 ± 14,20 ve protein = 6,92 ± 0,88 % gr olarak bulunmuştur.

Kontrol grubunda kanda; Hb= 13.705 ± 1,869 % gr, NPN= 23,975 ± 4,846 % mgr, BUN= 12,13 ± 2,816 % mgr, Kreatinin = 1,285 ± 0,297 % mgr, protein= 6,48 ± 0,573 % gr olarak bulunmuştur ve tablo I deki literatürlerle uygunluk içinde oldukları görülmüştür.

NPN,BUN, Kreatinin metabolizma ürünleri olup böbreklerle itrah edilmektedirler (9.11,16,20) prostat hipertrofisi sonucunda idrarın akışı güçleşir ve pelvis renalisde idrar birikimi olur (hydronefroz). Pelvis renalisdeki basınç belirli bir seviyenin üzerine çıkınca glomerül filtrasyonu durur (3,6). NPN, BUN, Kreatinin gibi maddelerin prostat hipertrofisinde kanda normala göre artmasının sebebi bu olsa gerektir.

BPH lı hasta grubundaki idrar analizlerinin sonucu; üre azotu = 786,25 ± 295,86 % mgr, Kreatinin = 175,15 ± 242,939 % mg, kontrol grubunda yapılan idrar analizlerinin sonucu ise üre azotu = 731,45 ± 154,17 % mgr, Kreatinin 154,72 ± 49,157 % mgr olarak bulunmuştur.

BPH lı hastalarda glomerül filtrasyonu azaldığından teşekkül eden idrar miktarında az olacak ve bu maddeler idrarda artacaktır (3)

BHH lı hasta grubunda kreatinin klirens = 94,89 ± 35, 465 ml/dk, üre klirens = 50,95 ± 17,952 ml/dk-ve % üre klirens = 91,24 ± 30,970; kontrol grubunda ise kreatinin klirens = 140,6 ± 32,14 ml/dk, üre klirens = 64,7 ± 12,30 ml/dk ve üre klirens = 120 ± 22,59 olarak bulunmuş ve budurum tablo I deki literatür sonuçları ile uygunluk göstermiştir. Prostat hipertrofisine bağlı olarak böbreklerde glomerül filtrasyon azalacağından böbrek fonksiyonlarında bir azalma olacaktır (6)

Böbreklerin itrah yeteneği klirenslerin azalıp çoğalmasıyla orantılı olduğundan prostat hipertrofisinde böbrek klirenslerdeki değerler azalacaktır (3,12)

Tablo= I. Kontrol grubunda bulunan analiz sonuçları ile literatür sonuçlarının karşılaştırılması.

Literatür	KAN				İDRAR					
	Hb % gr	NPN % mgr	kreatinin % mgr	BUN % mgr	Protein % gr	kreatinin gr/24h	Üreazotu gr/24h	Üre kliiren- si ml/dk	kreatinin kli- renst ml/dk	% Üre Kliirensi
Araz, K ⁹	15,6	25-35	1-2	9-17	4,3-8,2	0,4-1,8	2,5-15	40-99	113-186	75
Atasagünl, M ²⁰	13-20	25-35	1-2	9-15	6,5-8,2	1-1,8	12-18	40-99	100-180	60-125
İmren,a.h ¹¹	14-16	25-35	0,9-1,7	9-15	6,5-8,5	1-1,8	12-18	40-95		
Marilyn, M ⁷ Erikson			0,6-1,3	6-20	6-8	1-1,2	6-17	40-99	72-141	
Manulelof ¹⁸ Clin.metod	12-16	25-35	08-2	10-15	6,8	0,7-2	10-15	40-99	80-140	60-125
Yenson, M ¹⁶	16	25-40	0,9-1,2	10-20	6,5-7,8	0,5-1	10-15	54-75	80-140	60-125
Özkan, K ¹⁹		25-40	1-2		6-8	1-1,5		54-75	100-180	60-130
Biochemical ⁸ Val vesclin medicine	14-16	18-30	0,9-1,7	8,25	6,5-7,8	0,8-1,5	10-15	54-75	72-186	60-125
Kontrol Grubu	13,705± 1,869	23,975± 4,846	1,285± 0,29-7	12,13± 2,816	6,48± 0,573	15,72± 49,157	731,45± 154,17	64,7± 12,30	140± 32,14	120±22,59

BPH lı hasta gurubunda preoparatif devrede böbrek fonksiyonları bozuk olan 9 hastada postoparatif devrede tekrarlanan böbrek fonksiyonlarının normal değerlerde bulunduğu görülmüş olup bunun obstrüksiyonunun kaldırılması ile ilgili olduğu anlaşılır (11).

SONUÇ: Çalışma yaptığımız 54 BPH lı ve 20 normal vakada böbrek fonksiyonları incelendi ve şu neticelere varıldı.

Prostat hipertrofili hastaların yaşa göre dağılımında en fazla 55-70 yaş arasında oldukları görüldü.

Prostat hipertrofili hastaların % 50 sinde şiddetli olmayan prostatizm şikayetleri vardı.

Preoparatif devrede böbrek fonksiyonları bozuk bulunan 9 vakada postoparatif tekrarlanan böbrek fonksiyon testleri normal değerlerde bulundu.

SUMMARY

THE EXAMINATION OF THE KIDNEY FUNCTION IN THE PATIENTS WITH PROSTATE HYPERTROPHY

54 cases with prostate hypertrophies which were registered to our clinic between 1980-1981 years were examned. The Function of the kidney were good in the postoperative period which were abnormal in the preoperative period.

FAYDALANILAN KAYNAKLAR:

- 1 Günalp, İ; Gerçel, R; Kafkas, M; Yaman, S; Üroloji, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1975, Sayfa 73,74,75,123,268.
- 2 Donaldo, S; General Üroloji, Lange Medical Publications, Los Altos, California, 1978 Sayfe: 111,114,263-369.
- 3 Korkut, G., Üroloji, Hilâl Matbaacılık Koll. Şti. İstanbul. 1977 Sayfa; 12, 17;44,45,81,27,129,464,475
- 4 Harrison, Gittes, Perlmutter, Walsh, Campell's Üroloji, Philadelphia, W.B. Saunders Company, 1978, Cilt 3, Sayfa: 949-963
- 5 Halvey, N.D. Tahbott, H.J., Themerck manuel, Merckand coincy, 1972 4. Baskı, Sayfa: 635
- 6 Abaoğlu, C., Aleksanyan, V., Semptomdan Teşhise, İstanbul, Garanti Matbaası, 1973
- 7 White, L.W., Erichson, M.M. Stevens, C.S., Chemistry for the cilinical Laboratory, Saint Lois, the C.V. mosby company, 1976 sayfa: 247-259.

- 8 Eastham R.D., Biochemical Values in clinical, medicine, Bristol John Wright and sons Ltd, 1975, 5. Baskı. Sayfa: 26,35,47,49,67, 118 129,159,190.
- 9 Aras, K, Erşen, G., Klinik Biyo Kimya, Ankara, Ankara-Üniversitesi Basımevi, 1975, Sayfa: 485-488 ,498, 526.
- 10 Günalp, İ., Modern Üroloji, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara 1975 Sayfa: 244, 249,347.
- 11 İmran, a.h; Klinik Tanıda Laboratuvar , İstanbul, Menteş Matbaası: 1975 Sayfa: 66, 124,424,
- 12 Aras, K., Erşen, G: Klinik Biyokimya. Ankara, Ankara, Üniversitesi Basımevi 1970, Sayfa: 570-573, 618-624
- 13 Bauer, D.J., Ackerman, P.G., Toro, G., Clinical Chemistry, Bray's Clinical Laborant Ory, Methods, Seventh Edition, The C.V. Masby Company, Saint Louis, 1968 Sayfa: 60,61
- 14 Titiz, i., ottay, s., Aktan, H., İç Hastalıkları semptomotolojisi, ve Tedavi. Cilt. II. üçüncü Baskı, Bilgi Kitabevi, Ankara 1974, Sayfa: 1331-1347
- 15 Epstein, F.H. Tanelli, N. (Çeviri) Böbrek fonksiyon testleri Harrison iç hastalıklarında temel bilgiler. Cilt III. Menteş Kitabevi İzmir, 1979, Sayfa: 1785-1789
- 16 Yenson, M., Tıpsal ve Klinik Biyokimya Laboratuvar Çalışmaları, Sulhi Garan Matbaası varisleri Koll. Şti. İstanbul 1971 Sayfa: 198-267.
- 17 Tietz, N.W., Fundamentals of Clinical Chemistry, Second. edition W.B. Saunders company, Philadelphia-Condon- Toronto, 1976, Sayfa: 986-999.
- 18 Hepler, E.O., manuel of clinical Laboratorys Methods Klinoisiss, Charles C. Thomas. Publisher, 1977 4. Baskı, Sayfa: 4, 25,34
- 19 Özkan, K., Türvan., M., Klinik Biyo Kimya Lobaratuvar el Kitabı Bursa, Seyhan Matbaası, 1962, Sayfa: 205,206.
- 20 Atasagungil, M., Klinik Laboratuvar ve Araştırma Metodları, Ankara, Güzel İstanbul Matbaası 1962, Sayfa: 211-214.